

Прво заседање Форума за разматрање међународних миграција, Њујорк, 17-20. мај 2022. године

Прво заседање Форума за разматрање међународних миграција (*International Migration Review Forum*) одржано је у периоду 17–20. мај 2022. године, у седишту Уједињених нација (УН) у Њујорку, Сједињене Америчке Државе. Прво заседање Форума за разматрање међународних миграција (Форум) представља чин операционализације Глобалног компакта за сигурне, уређене и регуларне миграције¹ (Глобални компакт за миграције/ГКМ).²³ Скуп је организован од стране Генералне скупштине УН. Један део заседања одржан је у седишту УН, док је део сесија одржан виртуелно, односно у хибридном формату.

Прво заседање Форума одржано је у знатно измењеним околностима од оних у којима је усвојен текст ГКМ, односно у периоду са додатним изазовима, попут оних везаних за борбу против вируса корона. На то је, правилно, указао и Генерални секретар УН Антонио Гутереш (*António Guterres*) у свом извештају Генералној скупштини УН поводом ГКМ.⁴ Такође, заседање Форума се одвијало у ситуацији оружаних сукоба који се воде на територији Украјине, а који су узроковали велики талас присилних миграција.

* zoran.stojanovic84@gmail.com

1 UN GA, Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration, UN dok. A/RES/73/195, 19 December 2018. Превод види Красић Богдан (ур.) (2019), *Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама*. Београд: Београдски центар за људска права. 9–62.

2 Види пара. 49 ГКМ.

3 Глобални компакт за миграције има свог парњака који се односи на избеглице – Глобални компакт за избеглице (ГКИ). Операционализација ГКИ врши се у виду одржавања Глобалног форума за избеглице (ГФИ). Прво заседање ГФИ одржано је 2019. године, а наредно заседање требало би да се одржи 2023. године. Види више Стојановић Бојан (2020). Први скуп Глобалног форума за избеглице, Женева, 16–18. децембар 2019. године. *Зборник радова Правног факултета у Нишу*. број 86, година LIX. 195–198.

4 Види UN GA, Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration - Report of the Secretary-General, A/76/642, 27 December 2021, пара. 2.

Првом заседању Форума претходио је неформални састанак одржан 16. маја 2022. године са различитим актерима чији је домаћин био председавајући Генералне скупштине УН Абдула Шахид (*Abdulla Shahid*). На састанку су учествовали различити актери ГKM, а састојао се од уводног и завршног сегмента и три тематске дискусије.

На првом заседању Форума учествовале су делегације држава, али и велики број других учесника из различитих делова света. Разматран је широк спектар тема, попут управљања миграцијама у доба пандемије, питања везаних за интеграцију и људска права миграната, а изнета су и различита искуства из већег броја држава из свих делова света у погледу планирања и имплементације циљева ГKM. На Форуму су разматране и теме везане за Агенду за одрживи развој до 2030, имајући у виду да је то предвиђено и самим ГKM.

Активности Форума су организационо подељене у три целине које су се састојале од четири интерактивна округла стола састављена од различитих актера, дијалога о политикама и пленарног заседања. Ова подела је учињена у складу са резолуцијом Генералне скупштине УН којом је уређен рад Форума.⁵ Наведеном резолуцијом предвиђено је да се заседање Форума организује под покровитељством Генералне скупштине УН и под председавањем председника Генералне скупштине УН. Истом резолуцијом је предвиђено да се одржавање Форума врши на што вишем политичком нивоу, што подразумева учешће шефова држава и влада,⁶ али Форум не представља класични самит на врху имајући у виду велики број различитих учесника у распону од представника држава и међународних организација, преко невладиних организација и других субјеката. Форум заседа сваке четири године,⁷ а замишљено је да буде место за разматрање примене ГKM на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу, што је прво заседање Форума и испунило имајући у виду теме које су разматране, али и географску заступљеност актера који су узели учешће на скупу.

Дискусије су одржане у оквиру четири панела водећи притом рачуна о географској и родној заступљености учесника. У оквиру првог панела, у коорганизацији Египта и Немачке, разматрано је више циљева, и то: ублажавање негативних покретача (циљ 2), регуларни путеви (циљ 5), запошљавање и пристојан рад (циљ 6), скрининг и упућивање (циљ 12) и

5 UN GA, Format and organizational aspects of the international migration review forums, A/RES/73/326, 29 July 2019.

6 Види чл. 1 е Резолуције A/RES/73/326.

7 Види чл. 1 д Резолуције A/RES/73/326.

развој и препознавање вештина (циљ 18). На другом панелу разматрани су циљеви: правни идентитет и документа (циљ 4), спашавање живота, борба против кријумчарења, искорењивање трговине људима и управљање границама (циљеви 8–11), алтернативе притвору (циљ 13) и достојанствен повратак и реинтеграција (циљ 21). Коорганизатори панела су били представници Еквадора и Таџикистана. На трећем панелу, у коорганизацији Португалије и Тајланда, разматрани су циљеви: конзуларна заштита, приступ заштити, приступ основним услугама, инклузија и социјална кохезија (циљеви 14–16), доприноси миграната и дијаспоре (циљ 19), дознаке (циљ 20) и социјална заштита (циљ 22). На последњем, четвртном панелу, пажња је била посвећена следећим циљевима ГKM: подаци (циљ 1), обезбеђивање информација (циљ 3), смањивање рањивости (циљ 7), елиминисање дискриминације (циљ 17) и међународна сарадња (циљ 23). Коорганизатори панела су били представници Азербејџана и Марока.

Од усвајања ГKM дато је укупно 170 обећања – 87 од стране држава, међународне организације су дале 30, организације цивилног друштва 13, академска заједница седам и други.⁸ Обавезивање на примену одредби ГKM, тачније на 23 циља, представља чин имплементације наведеног правног документа о чему су се начелно споразумели представници држава приликом усвајања ГKM.⁹

Делегација Републике Србије је узела учешће на првом заседању Форума.¹⁰ Комесар Владимир Цуцић је пренео намеру власти Републике Србије да желе да остваре све циљеве постављене у ГKM. Такође, позвао је све државе чланице и партнере да подрже државе које се суочавају са сталним миграционим притисцима и разним политичким и економским изазовима у њиховом настојању да развију и имплементирају политике и праксе које ће омогућити поштовање људских права, уклањање дискриминације, пружање развојних могућности за мигранте и да кроз миграцију нико не остане незбринут.¹¹ Важно је напоменути да је Република Србија уједно

8 Види United Nations Network on Migration, The Pledging Dashboard. Доступно на: bit.ly/3aeJfzo. Преузето 1 .6. 2022.

9 О Глобалном компакту за миграције (његовој правној природи, околностима у којима је усвојен и његовим донетима), види више Krsić Bogdan, Stojanović Bojan (2020). Globalni kompakt o migracijama – pravna priroda i potencijalni uticaj na razvoj međunarodnog migracionog prava. *Pravni zapisi*. vol. 11, br. 2. 645–662.

10 Делегација Републике Србије је била у двочланом саставу: Владимир Цуцић и Светлана Велимировић, испред Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије.

11 Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, Комесар Цуцић учествовао на првом Међународном прегледном форуму о миграцијама у седишту УН у Њујорку,

и земља порекла, транзита, али и одредишта миграната, што треба да учврсти њену приврженост ГKM.

Имајући у виду да су актери који учествују у реализацији ГKM различити (цивилно друштво, организације миграната и дијаспоре, верске организације, локалне власти и заједнице, приватни сектор, привредна друштва, представници парламената, националне институције за људска права, Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца, академска заједница, медији и други актери, али и сами мигранти),¹² значај овако постављеног широког круга учесника је изузетно велики. ГKM омогућава широк спектар учесника у његовој реализацији, и за разлику од традиционално постављене вертикалне равни, где су учесници државе и међународне организације, раван је постављена хоризонтално, те се одговорност за реализацију ГKM спушта на све нивое учесника, па и на саме мигранте. То омогућава лакше препознавање потреба, али и могућност бржег и адекватног реаговања у ситуацијама масовних миграција које су карактеристичне за савремено друштво и целокупну међународну заједницу. У томе је још већи значај Форума јер омогућава планирање и деловање а на основу спроведених активности, у овом случају од тренутка усвајања ГKM, па до првог заседања Форума, а у будућности на основу сазнања и резултата постигнутих између два заседања Форума. Наредно заседање Форума предвиђено је да се одржи 2026. године, а у међувремену остаје да се види у којој мери ће бити имплементирана дата обећања.

20. мај 2022. године. Доступно на: bit.ly/3Q1QVi. Преузето 25. 5. 2022.

12 Види ГKM, пара. 44.